

Om tjockisen tror att vi ångrar oss kommer vi få gå hem 😂😂

😂😂😂

Love it 👍👍👍

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Vanheder

Längd: 7 min

Ålder: 13 år, högstadiet och gymnasiet

Ämne: Religion, värdegrund, mobbning, mentorskap

Språk: Svenskt tal

Produktionsland:
Sverige, 2018

Svensk distribution:
Cinebox, 2019

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: EDU0164

Nyckelord

mobbning
svek • civillkurage
sociala medier
gruppsyck
etik • moral
värdegrund

Veckans sista lektion. Precis innan helgens ledighet kapas lektionen av Niclas som ska byta skola efter att ha uthärdat flera års mobbning. Nu kräver han en förklaring. Stephane Mounkassa och Stefan Lundins "Vanheder" handlar om mobbning och att våga säga ifrån när någon blir utsatt. En stark film om skuld, civillkurage och svek.

Referat

En klass i högstadiet har NO-lektion. Kamerans sveper över klassrummet och vi får se olika konstellationer av elever som jobbar. Klassen har vikarie som tar initiativ till att avsluta lektionen. Just innan klassen ska gå reser sig Niclas upp och konfronterar en av eleverna. Han berättar om mobbning som pågått länge och kräver en förklaring. Niclas tal tonas ned och meddelanden som dyker upp i klassens chatt visas i stället i bild. Kommentaren är kalla och empatilösa och visar ingen sympati för Niclas. Samtidigt följer kameran en av eleverna, Cloe, som verkar ta saken på allvar och ser eftertänksam ut. Som tittare får vi följa hennes ansiktsuttryck under filmen, vilket ger utrymme för att tolka hennes känslor och tankar. Hon avaktar i chatten

men skriver sedan ett meddelande. På grund av kommentarerna från de andra skriver hon inte mer utan lägger undan mobilen. Efter att Niclas hotat med att lägga ut nakenbilder på Ludde om han inte kommer med en förklaring uppstår bråk som gör att vikarien får gå emellan. Niclas riktar även kritik mot de andra som inte gjort något tidigare trots att de visste om detta. Till slut ställer sig en av eleverna upp och ber om förlåtelse och får med sig några andra. Niclas säger att han inte tänker lägga ut bilderna och går därifrån. På väg ut från klassrummet tar Cloe upp mobilen och ser inlägg som tyder på att de fina orden som eleverna sagt mot slutet bara var fejk och en plan för att få lämna klassrummet.

Arbeta med filmen

Vanheder

Före filmvisning

- Ställ några frågor till klassen som får igång deras tankar kring ämnet. Ett förslag är att be eleverna lägga huvudet mot bänken och blunda och sedan svara ja eller nej på frågor genom anonyma handuppräckningar. Fråga exempelvis om det känns tryggt att uttrycka sina åsikter i klassrummet, om det förekommer mobbning och om de brukar säga ifrån när de ser någon som blir trakasserad. Be sedan eleverna diskutera följande:
- Hur känns det att uttrycka sin åsikt eller sina tankar när ingen annan i klassen vet vad man svarat? Hade det varit svårare om alla kunnat se varandra? Påverkas ni av gruppsyck? För att utmana gruppen kan ni testa att låta dem svara på någon fråga öppet också där alla ser vad de andra svarar. Tänk bara efter så det inte blir jobbigt för någon i gruppen. Vilket kändes bäst för eleverna? Att få vara anonym eller att behöva visa andra vad man tycker eller tänker?
- Diskutera begreppet civilkurage med klassen. Förklara vad det betyder och be klassen diskutera i vilka sammanhang det kan vara bra att visa civilkurage. Diskussionen passar förstås bra att ta efter ni sett filmen men det kan samtidigt vara en fördel om eleverna är bekanta med begreppet innan.

Frågor efter filmvisning

1. I början av filmen sveper kameran över klassrummet och visar eleverna i klassen. Går det redan där att se ett utanförskap? Vems ansvar är det att se till så inte någon i klassen är ensam?
2. Hur reagerar klassen när Niclas ställer sig upp och börjar prata?
3. Varför är inte Niclas mer i centrum? Varför hörs exempelvis hans röst bara lågt i bakgrunden samtidigt som elevernas chattkonversation följs i bild?
4. Vad händer när Cloe efter ett tag skriver något i chatten? Vad skriver hon? Hur tolkar ni det?
5. När tar filmen första gången en vändning? Hur märker man det?
6. Varför är Cloe så mycket i fokus? Vad kan vi utläsa av hennes ansiktsuttryck?
7. Vad menar Niclas med att han inte är som de andra?
8. Varför lämnar Niclas klassrummet och säger att han inte tänker lägga ut bilderna? Gör han rätt? Vilka tankar far genom hans huvud?
9. Vad är det som Cloe inser när hon läser i chatten på väg ut från klassrummet?
10. Vad tycker ni om vikariens agerande i filmen? Kunde hon gjort något annorlunda?
11. Vad tycker ni om karaktären Cloe i filmen? Hur framställs hon? Kunde hon gjort något annorlunda?
12. Hur påverkas vi av gruppsyck? Varför är det svårt att vara den som säger ifrån?

Arbete efter filmen

Förslag 1.

Diskutera hur olika karaktärer i filmen känner sig. Ändras deras känslor någonting under filmens gång? Utgå från följande frågeställningar: Vilken relation har personen haft till Niclas före det som händer i filmen? Hur agerar personen under filmen? Förändras personens tankar under filmens gång? Vad har i så fall påverkat?

Förslag 2.

Be eleverna skriva en fiktiv dagbok. De väljer en av personerna i filmen och beskriver de tankar som far genom personens huvud på kvällen efter händelsen i klassrummet. Hur upplevde de det som hände? Hur kände de sig? Är det något de ångrar nu i efterhand? Vad tänker de om de andra personerna som var med i klassrummet? Bäst passar det antagligen att vara Niclas, Cloe, vikarien eller Ludde.

Förslag 3.

Genom att koppla diskussionerna till olika etiska begrepp kommer även delar av det centrala innehållet i ämnet religion in. Exempelvis kan en frågeställning vara vad en pliktetiker skulle tycka om en persons handlande i en viss situation.

Förslag 4.

Rollspel - dela in klassen i grupper om 5-6 i varje. Låt dem först diskutera och öva och sedan spela upp en scen ur

Arbeta med filmen

Vanheder

filmen där någon av personerna agerar på ett nytt sätt som ni tycker är bättre. De andra i klassen får diskutera vad de tycker om det nya agerandet och ställa frågor till de olika "karaktärerna". Frågorna kan handla om hur de kände sig i en viss situation eller varför de agerade på ett visst sätt.

Förslag 5.

Diskutera berättarteknik med eleverna. Det handlar om olika tekniker som filmskaparna använt för att berätta sin historia och förmedla tankar och känslor så bra som möjligt. Filmen tar en oväntad vändning två gånger. När är det och varför tror ni att de lagt upp handlingen så? Varför inleds filmen med ett kameranöpp över klassrummet? Vilken effekt får det? Cloe säger ingenting i filmen och skriver bara en gång i chatten. Varför känns hon ändå som central i filmen? Hur har filmskaparna gjort för att vi ska förstå hur hon tänker? Varför jobbar filmskaparna så mycket med närbilder på personernas ansikten?

Sök vidare

Vanheder

Länktips

Friends

Stöd för skolpersonal

På organisationen friends webbsida finns texter och filmer om mobbning och stöd till lärare i arbetet med trygghet i skolan.

UR Skola

Bildningsbyrån - civilkurage

En serie radioprogram på UR om civilkurage.

Forum för levande historia

Lektionsupplägg 2: civilkurage - om att våga agera

Forum för levande historia har förslag på lektionsupplägg om civilkurage.

SO-rummet

Etik och moral

SO-rummets avdelning för etik och moral med texter och länkar till artiklar, filmer och podcasts.

UMO

Mobbning

På UMO:s webbplats kan ni läsa om vad mobbning är och få tips och stöd.

Filmtips

#hashtag

I serien #hashtag skapas ett instagramkonto, @Paaach, där tjejer och killar hängs ut som horor. Vänner vänds mot varandra och de uthängda ropar efter hämnd.

Bully

Varje år blir 13 miljoner unga mobbade i USA. Denna upprörande dokumentär tar oss med in i vardagen hos fem barn och deras familjer under ett skolår

Hip, hip hora

13-åriga Sofie blir berusad och några pojkar tar förnedrande bilder på henne som stämplar henne som skolans hora.

Die Welle

En lärare genomför ett kontroversiellt experiment i sin gymnasieklass, med syfte att få eleverna att förstå de mörka mekanismerna bakom nazismen.

Jag ska tacka dig från himlen sen

Överviktiga Colin har alltid avskytt skolan och står inte längre ut med mobbningen och misshandeln...

Wallace

Wallace lever i en tyst värld med hörsselfel sedan födseln. Han har hörapparat, men den hjälper bara delvis. Wallace känner sig ofta utanför.

Face to Face

En fin efterfrågad isländsk spelfilm från BUFF 2017 om mobbning och hur en grupp kan motverka det.

Det här är vår värld

Ömsint skildring av två ensamma flickor som först blir vänner men sedan ovänner på grund av en dysfunktionell gruppdynamik i klassen.

Brottsligt - Mobbning

Nova berättar om hur hon blev mobbad i sin förra skola, och får träffa en tjej som mobbade andra barn när hon gick i skolan.

Barnkonventionen - Jasons rätt att inte bli mobbad

12-åriga Jason är van att bli mobbad i skolan.

Mobbningen har påverkat hans liv mycket och därför håller han sig undan.

filmochskola.se

Se filmer och handledningar

Facebook

Följ för inspiration och tips

Nyhetsbrev

Prenumenera för information

Varumärke

under Film och Skola

Varumärke

under Film och Skola

Läroplanskoppling

Vanheder

Filmen *Vanheder* passar bra för undervisning i ämnena svenska och religion samt värdegrund i samband med mentorskap i grundskolan och gymnasiet. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gy11, se www.skolverket.se.

Från skolans mål i lgr11

Skolans mål är att varje elev

- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen /.../

Svenska, åk 7-9, Lgr11

Berättande texter och sakprosatexter

- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter.
- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.

Tala, lyssna och samtala

- Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- Läsa och skriva
- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.

Dessutom finns följande formulering i syftesbeskrivningen för ämnet svenska i grundskolan:

- ”I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden.”

Religion, åk 7-9, Lgr11

Identitet och livsfrågor

- Hur olika livsfrågor, till exempel meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen.

Etik

- Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, till exempel konsekvens- och pliktetik.
- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

Svenska 1, 100p, Gy11

Centralt innehåll

- Centrala motiv, berättarteknik och vanliga stildrag i fiktivt berättande, till exempel i skönlitteratur och teater samt i film och andra medier.

Svenska, syfte, Gy11

Följande formulering i syftesbeskrivningen för ämnet svenska i gymnasieskolan passar in vid arbetet med filmen:

- ”Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt film och andra medier som källa till självinsikt och förståelse av andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar och föreställningsvärldar. Den ska utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv.”